Suid-Afrikaanse Buro vir Rasseaangeleenthede (SABRA).

191. T. 1 (1/1).

Bloemfontein, 10 Nov. 1948.

~~Volksaangeleenthede~~.

I Inl.:

Teen die end van Sept. ('48) is daar in die pers aangekondig dat 'n nuwe organisasie, SABRA, in die lewe geroep is. Uiters belangrike gebeurtenis, want hierdie organisasie is van groot belang ~~allergrootste betekenis~~ en kan vir ons land en volk nog van die allergrootste betekenis wees. Daarom verwelkom ek die geleentheid om die saak hier te verduidelik en ondersteuning daarvoor te vra.

II Redes vir Stigting:

Aanleiding tot die stigting van SABRA was die huidige toestande in verband met rasseaangeleenthede in ons land, en veral die onrusbarende rigting waarin ons deur die beleid — of liewer moet ek sê: beleidloosheid — van die vorige regering gegaan het.

Daar was nogwel geen beleid nie. Daar was 'n bietjie woonbuurt-skeiding, maar aan die ander kant het integrasie van die naturel in die blanke gemeenskap en gelykstelling van gekleurde en blanke hand oor hand toegeneem. Die oorheersende beskouing was blykbaar dat die naturel in ons ekonomiese struktuur onmisbaar is, en daarom is hy geïntegreer en in steeds toenemende getalle in die blanke gemeenskap opgeneem.

Die gevolg is dat byna al ons stede swart geword het, dat ons groot gevaar loop om deur die enorme getalle van die gekleurdes oorweldig te word, en dat die voortbestaan van die Afrikanerdom en van die hele blankedom in ons land in die weegskaal gekom het. Die Afrikaner kan dit nie duld nie. Hy moet iets doen. Hy ken geen ander vaderland nie. Sy wortels lê diep in ons bodem. Hy moet — soos sy Voortrekker-voorouers — stry om die land vir sy nageslag te beveilig. Hy moet hom tot die stryd aangord en — verder voel hy dan ook net soos sy Voortrekker-voorouers — as hy moet ondergaan, laat hom dan strydende ondergaan.

III <u>Doelstellings en Stigting:</u>

Nou het die Afrikaner darem gelukkig nog sekere bolwerke waarvan hy gebruik kan maak, o.a. veral sy Godgegewe oortuiging en geloof aan 'n beleid van apartheid. Oor die besonderhede daarvan stem ons seker nie almal saam nie, maar oor die groot, allesoorheersende gedagte van apartheid is ons dit roerend eens. En hierdie bolwerk moet gebruik word. Ons moet onsekerheid en duisterheid verwyder, ons moet op alle essensiële punte eenheid bring, ons moet die Afrikanermening en die landsmening tot die stryd opvoed en mobiliseer. Ons moet ook instrumente skep om die gedagte steeds te verkondig, te propageer en uit te bou, sodat dit

uiteindelik verwesenlik kan word.
Dit was met hierdie gedagte voor oë dat 'n aantal dosente op Stellenbosch voorbereidings begin tref het om 'n geskikte organisasie in die lewe te roep. Dit het geskied onder die leiding van die vyf dosente ~~van~~ aan die Universiteit die Departement van Bantoekunde en hulle het reeds belangrike werk gedoen waarvoor hulle die dank van elke regdenkende Afrikaner kan verdien — een van hulle, dr. A. van Schalkwyk, was vir ons die skakel. Binnekort hoop ons om nog twee van hulle by ons te hê.
Ons het gevoel dat die liberalistiese gedagte 'n magtige faktor het in die Institute of Race Relations met sy hoofsetel aan die Universiteit van die Witwatersrand. Ons moet iets dergeliks vir die Afrikaner hê, om die Afrikaner se standpunt deur deeglike ondersoek en studie betroubaar te fundeer en te propageer. Ons het ons voeling gekry met ons kollegas in Pretoria; die reaksie was besonder goed en ons het dadelik gevoel hier gaan ons soos 'n span saamtrek.
In presies dieselfde tyd het die U.R., sonder dat ons aanvanklik van mekaar geweet het, in dieselfde rigting begin dink. Op die Jaarvergadering in Kaapstad, Okt. verlede jaar, is onder leiding van ons Voors., die rassevraagstuk uit verskillende oogpunte bespreek,

en baie van ons onthou seker nog
die eens van daardie besprekings. Ek
dink ons het met 3 groot indrukke
van die Jeugweg. Kongreshier: die
enorme omvang van die vraagstuk,
die gebiedende eis daarvan, en die
absolute noodsaaklikheid van optrede.
Onder sulke omstandighede kom ons
op Stellenbosch en ons in die A.B.
nie apart bly nie. Onderhandelinge
is aangeknoop — natuurlik sonder
dat die A.B. sy identiteit kon
openbaar. Ons Br. Voorsitter het daar
baie taktvolle, dog ferme en
doelbewuste leiding aangegee, en
uiteindelik kon met die geskikte
~~Ver~~ Parlementsitting in Kaapstad die
instrument geskep word wat ons
almal ken as die SABRA. — ~~D~~ Die
akte van oprigting is daar agter
stigtingslede onderteken; hier van hulle
is brs. — Iets meer oor akte v. oprigting, statute
en registrasie.

IV Rol v. A.B.:

Nou vra ons die morele en materiële
steun van die A.B. en van elke
individuele br. En ons vra finan.
ondersteuning want ons het geld
nodig. Ons vra minstens dat
elke broer sal lid word, en
sy gewone ledegeld van een pond
per jaar betaal. Ons vra dat
elke Afdeling dwarsdeur ons land ons
saak propageer. En ons is
nie skaam om dit te vra
nie — ek wil amper sê ons eis
dit. Want ons eis dit nie
vir onsself nie; ons eis dit
vir ons volk; ons eis dit dus
vir elke broer.

Ter geleëner tyd sal daar van die U.R. die nodige mededeling in 'n omsendbrief aan alle Afds. gedoen word. Laat elke afgevaardigde in sy verslag aan sy Afd. die saak asb. baie sterk stel, en laat hom asb. wanneer die U.R. die saak te berde bring die leiding in sy Afd. neem om 'n werklike lewendige reaksie te besorg. Dink net vir 'n oomblik na wat die stem van die A.B. en van elke Br. nie alles vir die nasionale saak kan beteken nie.

V Betekenis:

SABRA bestaan nog nie twee maande nie: Hy is nog maar 'n tingerige suigeling wat sy eerste onsekere skredes doen. Maar ons verwag groot dinge van hom. As die ~~aanvanklike~~ organisasiewerk verby is, as hy 'n groot aantal lede het, sal hy hom laat geld. Hy kan nog 'n werktuig in die hand van ons A.B. word — net soos die F.A.K., die RDB en Volkskas. En ek is oortuig daarvan dat sy bydrae vir die Afrikanervolk niks minder belangryk gaan wees nie.

Maar selfs in die kort tyd van sy bestaan, en selfs voordat hy amptelik ontstaan het, het SABRA al iets tot stand gebring. Die [illegible] wat op Stellenbosch die organisasie[illegible] moeilikhede op hulle geneem het,

en wat nie oor nag sonder enige gedagte aan stoflike vergoeding daarmee voortgaan, het geen gras onder hulle voete laat groei nie. Hulle het die sielkundige moment aangegryp. Toe die Fagan-verslag verskyn het, het hulle dit dadelik aan 'n grondige, kritiese ondersoek onderwerp en met tydige, weloorwoë waarskuwings voor die dag gekom. Ja, 'n het dit miskien nie geweet nie, maar dit was hulle wat die gevaarlike ~~implikasies~~ Fagan-verslag aan die lig gebring het. En dit was hulle wat, toe sommige mense die Fagan-verslag vir politieke doeleindes ~~uitgebuit~~ ~~uitgebuit~~ is, met 'n wetenskaplik gefundeerde stuk 'n end daaraan gemaak het. En by hulle het die vriende van Pretoria – let op oor die mense wat SABRA se weg daar voorberei het – hom aansluit, sodat die politieke waarde van die Fagan-verslag weldra so dood soos 'n mossie was. Dit alles het wel nie sonder gevaar gebeur nie. Ons het op Stellenbosch 'n skerpe teregwysing van die destydse minister van onderwys ontvang. Hy het geoordeel dat 'n snobige saak as 'n ~~minister~~ van Onderwys dit van professore van 'n Universiteit sê — dat was nie ~~[illegible]~~ ander: ons sorg die Univ. van tot ons ondersteun; tradisie is nie. En die destydse Eerste Minister het verklaar dat ons aanmatigend is en dat ons maar die mening van 'n minderheid op Stellenbosch verteenwoordig. Maar ons het die

beskuldigings kalm en beslis verwerp, en ons het die destydse Minister van Onderwys en die destydse Eerste Minister aangebied dat ons die saak met hulle sou te opneem op 'n plek en tyd wat hulle mag verkies. Ons het gedink om het ons juis 'n goeie kans om die saak op eie meriete te stel; nou kan ons juis getuig dat ons met die politiek van die regering niks te doen het nie en 'n kalm en wetenskaplike na die waarheid soek. Hoe kon ons juis getuig dat ons die * akademiese tradisie nie verbreek het nie, maar dat ons juis in ooreenstemming daarmee gehandel het. Maar die voorreg was ons nie beskore nie; die destydse minister van onderwys en die destydse Eerste Minister [illegible] het blykbaar nie tyd gehad om deur kalme, indringende, welooorwoë bespreking van ons standpunt te kom nie. Ek verstout my om te sê dat ons paar mense van die Broederbond ons deeltjie daartoe bygedra het om in daardie noodlottige tyd, vlak voor die verkiesing, te meer duidelikheid oor 'n hoogs belangrike volksaak te kry.

Die beskuldiging dat ons ons met die politiek ingelaat het, verwerp ons met beslistheid. As die toekoms van jou volk op die spel is, dan vra jy nie na die belange van politieke partye nie. Maar terselfdertyd dank jy die Here as jou medestryders, eerbiedig jy [illegible] vereniging jou enigste waaragtige

party van die volk in my moeilike
stryd kan help.
U sien wat die stigters van SABRA
in die tent tydgees alreeds 1 on doen.
Hy kan nog vreeslik veel meer
doen. Ons stel daarin die dienste
van ons beste jong Afrikaners
gelyk. Kom laat ons hulle help.
Kom laat ons almal saamstaan.
Laat ons hierdie beweging steun.
Kom laat ons ons volk dien.
Want dit is was ons groot,
moeilike lewe : om te dien.
Kom ons skaar ons saam ~~agter~~ om daardie
groot beginsel van ons volk op
rassegebied die beginsel van apartheid,
werklikheid te maak. Dan is ons
volk getrou aan die stemme uit ons
verlede. Dis nie apartheid dat
die Afrikaner in sy verlede behoue gebly het; dis
net apartheid soos hy in die toekoms
behoue sal bly. Veldkornet Buchner
het met verwysing na die dankbaarheidsbelofte
van wit en swart, reeds in
1836 gesê : „deze kwaadaardige gedrag der
zwarten is tegen den mensch der Africander!"
En hier is seker niemand vandag
aanwesig wat nie nog so sê nie.
Laat alle hoor. dit ook met dade toon.